

L'Escardívol / La Pelleria / Naus Pich Aguilera

Rubí

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: C/ Joaquim Blume s/n - Terrassa, 47, 08191-RUBÍ
Emplaçament: Vora la riera, al costat del centre de Rubí

Coordenades:

Latitud: 41.49423
Longitud: 2.0297
UTM Est (X): 419008
UTM Nord (Y): 4594078

Classificació

Número de fitxa: 08184-125
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX-XX
Any: 1835
Autor de l'element: Lluís Muncunill (la nau Nord -1923-)
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Tot el conjunt ha sofert obres de rehabilitació a partir del 1985, per part de l'Ajuntament de Rubí. A la nau Nord hi ha l'IES El Bullidor des del 1983. La nau Sud allotja el complex cultural l'Escardívol, inaugurat el 1987.

Protecció: Legal
Observacions protecció: PECPAR - Fitxa núm. 10
Número inventari: IPIC
Generalitat:
Accés: Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament de Rubí, Pça. Pere Aguilera, 1, 08191-RUBÍ
Autor de la fitxa: Juana Maria Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA
Data de registre de la fitxa: dg., 15/10/2000 - 02:00

Descripció

Conjunt format per dos blocs exempts de planta rectangular amb planta baixa i pis principal en un cas i planta baixa i dos pisos en l'altre, a més d'una xemeneia exempta. Donen als carrers de Terrassa, Cadmo i Joaquim Blume. La posició relativa d'ambdues naus dóna lloc a un pati estret i allargat, corresponen a una tipologia molt clara d'edificacions industrials estesa arreu de Catalunya. Les naus es componen per dues crugies paral·leles a la façana al C./Cadmo i pòrtics metàl·lics, amb els pilars centrals "vistos" i els de façana revestits amb totxo. Les bigues, també metàl·liques, reben les voltes a la catalana de totxo massís. Les façanes són d'obra vista. El tancament es compon per la repetició, al llarg de les façanes, d'un mòdul emmarcat entre pilars. En la nau nord, el mòdul queda definit per dues finestres a la planta superior i un nínxol a l'inferior, substituït per finestra a la façana del pati. A la nau sud, una sola obertura que va gairebé de dalt a baix és la que defineix el mòdul: el tractament és fa a partir de doble finestra no practicable enrasada amb els paraments interior i exterior. La coberta es plana. La nau nord té una escala interior i una altra d'exterior paral·lela a la façana del pati. Els dos edificis estan connectats per una passarel·la que uneix les cobertes. Destaca a l'interior, la volta a la catalana i l'estructura metàl·lica vista. Presenta una xemeneia exempta de cap els anys 1920 (PLA, s.d.). A la nau nord hi ha l'IES el Bullidor des del 1988; a la S el complex cultural l'Escardívol des del 1987 (INVENTARI, 1999).

Observacions:

Durant la Guerra Civil del 1936, i segons informació oral, es fabricaren granades de morter del calibre 81 ("model alemany" dels col·leccionistes) (MARGENAT, 1988d). Entre el 1834 i el 1888 era coneguda com "la fàbrica de Rubí". Es conserva un planell de la nau nord a l'Arxiu Municipal. Inclosa a l'Inventari del Patrimoni Industrial de Catalunya (INVENTARI, 1999). A la fàbrica Pich Aguilera n'hi deien "cal Rafelet" (C.R.M., 1982a). El topònim tradicional d'aquell espai (avui pàrking) era la Riba de les Canals (R.R., 1982).

Història

El 1835 s'hi estableix una filatura de seda en aquest lloc propietat de la societat Menard i Vall. El 1888 es comprada per Pere Ribas i Oleart que hi instal·la "la Pelleria" fàbrica de rentat i tria de llana. El 1918, els germans Archs compren el conjunt i hi instal·len una fàbrica d'aprestos, tints i acabats. El 1921 es constitueix "Rubí Industrial S.A" que deixà d'exercir la seva activitat el 1934, ja que es dissolta i posada en liquidació el 1936; a la Guerra Civil, la gestió està col·lectivitzada i sembla que es van fabricar granades i altres municions (Informació Sr. F. Margenat, GCMR). A la dècada de 1940, es adquirida per l'empresa Pich Aguilera, que la llogarà a altres empreses. Va patir els efectes de la rierada de 1962 restant dempeus l'actual edifici, que l'any 1985 va ser adquirit per l'Ajuntament de Rubí, iniciant-se les obres de rehabilitació (INVENTARI, 1999). Disposava de les nomenades "Basses de la Seda" que consistien en dues basses i que s'alimentaven d'aigua de la riera mitjançant una resclosa prop del Bullidor, que desaparegueren l'any 1962 (RUFÉ, 1985a).

Bibliografia

BEL I CANO, Pere A. (2001) Façanes i elements urbans històrics de Rubí, a protegir. Projecte de treball a presentar a la Taula de Patrimoni, Full mecanografiat. CASTELL, EL (1999). Llistat de patrimoni industrial, Rubí, El Castell-Ecomuseu urbà. Document mecanografiat, 1999. C.R.M. (1982a) "Rubí, abans (2)" Butlletí de la Il·lar de la 3ª Edat de Rubí, Núm. 11, Rubí. INVENTARI (1999) Inventari del Patrimoni Industrial de Catalunya, Museu Nacional de Ciència i Tècnica de Catalunya. MARGENAT I RIBAS, Francesc (1988d) "Comunicats dels lectors" Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 31, p. 25. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. PEREIRA CASTRO, Carlos (1998) Xemeneies de Rubí. Modificacions urbanes i socials produïdes per la industrialització. Rubí, El Castell- Ecomuseu Urbà - Ajuntament de Rubí. PLA ESPECIAL (s.d.). Pla Especial i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Rubí. Document mecanografiat. R.R. (1982) "Toponímics antics de Rubí" Butlletí de la Il·lar de la 3ª Edat de Rubí, Núm. 18, Rubí. RUBÍ, 75 ANYS (1993) "Rubí. 75 anys a tot tren ". Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 37, p. 215-222. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1985a) "Toponímics rubinencs", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 16, pp. 355-357. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. SCRUTANS (1934) "Notes per a la història de la indústria rubinenca" Endavant, Núm. 596, Rubí

